

ΟΙ ΜΕΣΟΛΟΓΓΙΤΙΣΣΕΣ

ΠΡΟΣΩΠΑ:

Μάνθαινα
Ανδρομάχη
Αλτάνη
Μαλάμω
Ασήμω
Αγνή

(Η σκηνή παριστά ένα δωμάτιο. Είναι βράδυ. Φέγγει ένα καντήλι. Τρεις γυναίκες, η Ανδρομάχη, η Μάνθαινα και η Αλτάνη τυλίγουν επιδέσμους.)

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Ας τους κυρά Μάνθαινα του λόγου σου και άντε να δεις την Ανθούλα. Μην ξύπνησε και θέλει τίποτες.

ΜΑΝΘΑΙΝΑ: Όχι, Ανδρομάχη μου, πρέπει να τελειώσουμε γρήγορα. Με τούτο το κανονίδι που κράτησε όλη μέρα, ο Θεός ξέρει πόσοι ακόμα θα λαβωθήκανε... που να φτάσουνε εκείνοι που στείλαμε τη αυγή.

ΑΛΤΑΝΗ: Αμ βέβαια, για να μηνύσουν να παν κι οι άλλες στο σαράγι πούνε οι λαβωμένοι, θα πει πως τα βόλια τρυπήσανε αλύπητα τα παλικάρια μας.

(Μπαίνει απότομα η Μαλάμω μ' ένα ταγάρι κι ένα κατσαρόλι)

ΜΑΛΑΜΩ: Καλό βόλι προεστές.

ΟΛΕΣ: Καλώς τη Μαλάμω.

ΜΑΛΑΜΩ: Θεία Μάνθαινα, η μάνα μου στέλνει μια γουλιά ζουμί για την Ανθούλα.

ΜΑΝΘΑΙΝΑ: Ζουμί; Πού το βρήκατε, Μαλάμω;

ΜΑΛΑΜΩ: Μη ρωτάς. Δεν είχαμε πια τίποτ' άλλο να ροκανίσουμε. Φάγαμε και τα ξύλα, σαν τα ποντίκια. Τον αράπη δεν ήθελε να τον σφάξουμε, η μάνα. Μα είδε κι απόειδε και το αποφάσισε. Κόντευε κι εκείνος να γίνει πετσί και κόκκαλο. Έφτιαξε λίγο ζουμί για να πάω στον αδερφό μου στις ντάπιες, να σταθεί η καρδιά του. Πώς ν' αντέξει το τουφεκίδι, από προψές έχει να βάλει στο στόμα του γουλιά. Η μάνα μ' όμως θυμήθηκε και την Ανθούλα. Τι κάνει; Θέρμη της έπεσε;

ΜΑΝΘΑΙΝΑ: Που να πέσει, κόρη μου, ο Θεός να την λυπηθεί. Αν δεν έρθουν τα καράβια να φέρουν μια στάλα τροφές, γεια δε βλέπει η Ανθούλα *(απελπισμένα)*

ΜΑΛΑΜΩ: Κουράγιο, θεία. Έχει ο Θεός. Δεν θα μας αφήσει απροστάτευτους. Θα τους κάψει τους απίστους που μας τυραννάνε.

ΑΛΤΑΝΗ: Μαλάμω, τούτη την ώρα θα πας στις ντάπιες; Δεν ακούς το κανονίδι; Θερρίζουν τα βόλια, κόρη μου. Ο Μπαρμπα-Γιάννος έλεγε μαθές πως και τα τείχη ξεφτάνε και πέφτουνε. Μαύρη κολαση είναι έξω. Πού θα πας;

ΜΑΛΑΜΩ: Τι λές, κυρά Αλτάνη; Τα βόλια θα φοβηθώ; Κείνο ψες η καπετάνισσα η Μόσχω κράτησε ούλη τη νύχτα το μετερίζι του γιουί της, που τον χτύπησε το βόλι. Κι ούτε για να τον δει δεν ήθελε να σηκωθεί από την ντάπια. Αν δεν τους σταθούμε κι εμείς στο πλευρό τους, πώς θα βαστάξουν; Θα κρατήσω και

λιγάκι καρπούλι ώσπου να ξαποστάσει ο Λάμπρος μας. Απ' τη μέρα που μας πήρε ο Καπετάν Μακρής στογιουρούσι τον συνήθισα τον πόλεμο.

ΜΑΝΘΑΙΝΑ: Γεια στη λεβεντιά σου, Μεσολογγίτισσα! Και πες αν δεις τον καπετάνιο πώς κι εμείς οι μεγάλες το κρατάμε το ντουφέκι. Όχι ούλο για τους επιδέσμους και τους λαβωμένους να μας έχει εμάς.

ΑΛΤΑΝΗ: Σώμα, Μάνθαινα. Και τούτη δουλειά είναι. Ποιος θα σταθεί κοντά στους αρρώστους και στα λαβωμένα παλικάρια, αν πάρουμε εμείς οι γριές το καριοφύλι; Ποιος θα ετοιμάσει τα φουσέκια και τα βόλια για των νέω τ'άρματα; *(απελπισμένα)* Τα καράβια, βλέπεις, δε λένε να φανούν....

ΜΑΛΛΑΜΩ: Θά 'ρθουν και τα καράβια, κυρά Αλτάνη. Όπου νά' ναι θα φανούν. Υπομονή και θα τελειώσουν γρήγορα τα βάσανά μας. Μα, παρακάθησα μαζί σας. Γεια σας!

ΟΛΕΣ: Στο καλό! Καλό βόλι! Ευχαριστούμε για το ζουμί!

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Άντε, λεβεντιές μου, κρατάτε γερά! Αλίμονο αν δεν είχε κι έσας το Μεσολόγγι.

ΜΑΝΘΑΙΝΑ: Πές το ψέματα. Την Τρίτη που είχα πάει βάρδια στους λαβωμένους, άκουσα τον Παπά-Ανδρέα πού λεγε στον Καπετάνιο. « Σας ξεπέρασαν στις ντάπες οι Μεσολογγίτισσές, Καπετάν Μακρη. Στις ντάπες που γύριζα σαν κάνατε το γιουρούσι, θαύμασα και απόρησα με τον ηρωισμό τους. Σα νά'ταν πανηγυρί ριχτήκανε στη φωτιά» Κι ο Καπετάνιος χαμογέλασε και ειπε με περηφάνια: « Αν κρατάει το Μεσολόγγι, απ' τις λεβεντομάνες και τις Μεσολογγιτοπούλες κρατάει περισσότερο. Μη δα και τους λεβέντες, που πολεμάνε τον άπιστο, ποιος τους γέννησε και ποιος τους ανάθρεψε; Κι οι νιες δουλεύουνε καλύτερα από μας το καριοφίλι.»

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Κείνη η Δέσπω η Σουλιώτισσα τις ξεπέρασε ούλες. Σαν λιοντάρι χίμηξε και βάραγε τους Τουρκαρβανίτες. «Ε, ταχηρ αμπάζη...» τους φώναζε δυνατά. «Ξέβγα να δεις! Δεν πέθανε το Σούλι! Νά 'μαστε εδώ. Αναστηθήκαμε στο Μεσολόγγι!»

ΑΝΘΟΥΛΑ: *(Από μέσα)* Μάνα!

ΜΑΝΘΑΙΝΑ: *(πετάγεται)* Έφτασα, κόρη μου!

ΑΛΤΑΝΗ: Αχ, μαύρο παιδί. Ψήθηκες απ'τη θέρμη. Τι να την κάνεις την παληκαριά, Ανδρομάχη; Δεν βλέπεις που πλάκωσε το θανατικό και μας μέσσασε; Κι ως πόστε θα βαστάξουμε κι εμείς οι γέροι χωρίς φαί, χωρίς νερό, και μόνο με του μαύρου οχτρού τα βόλια; Κατακαημένο Μεσολόγγι! Ερημιά και σκοτάδι που σε καρτερεί, σαν πλακώσει ο οχτρος...

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Λούφαξε το μαύρο λόγο σου, Αλτάνη. Όσο θα ζούμε κι ας είμαστε και σκέλεθροι από την πείνα, το Μεσολόγγι δεν θα το μαγαρίσει του Τούρκου το ποδάρι. Δεν μας πρόπουνε εμάς τέτοια λόγια. Σάμπως πολεμάμε γι τα λεφτά μας ή για το όνομα; Για τη Λευτεριά, για την Ελλάδα μας και για του Χριστού μας την πίστη χύνεται το αίμα των παιδιών μας. Μπορεί να μην έλθει ο λυτρωμός σε τούτο τ' αγιασμένο απ'τη θυσία χώμα;

ΑΛΤΑΝΗ: Συμπάθα μ' αδελφή. Ώρες-ώρεςδε βαστώ η δόλια. Πλακώνεται η καρδιά μου και δεν ξέρω τι λέω *(Μπαίνει τρέχοντας η Ασήμω)*

ΑΣΗΜΩ: Ζήτω το Μεσολόγγι! Ηρθανε τα καράβια!

ΚΑΙ ΟΙ ΔΥΟ: *(Πετάγονται)* Τα καράβια;

ΜΑΝΘΑΙΝΑ: *(Βγαίνει τρέχοντας)* Άκουσα καλά; Ήρθανε τα καράβια;

ΑΛΤΑΝΗ: Πώς τὰ ἔδατε, κόρη μου, μές στη νύχτα;

ΑΣΗΜΩ: Ναι, τα καράβια του καπετάν Ανδρέα. Απόψε τα μεσάνυχτα το κρυφοκοβεντιάζανε οι καπεταναίοι. Για να λιγουστέχει λέγανε το κανονίδι του Χουσεΐν κατά το Μεσολόγγι κάτι άλλο θα γίνεται. Απόψε το δειλινό όμως βεβαιωθήκαμε για τα καλά. Ἦρθε ἄνθρωπος από το Βασιλάδι που τα είδε με τα δυο του μάτια να σιμώνουν. Πέρασε με μονόξυλο ψες τα μεσάνυχτα χωρίς να τον πάρουν είδηση τα σκυλιά. Μα δεν πρόλαβε να φτάσει. Τον πήρε η αυγή και κρύφτηκε μες τα κλαδιά του λόγγου απ' τα ἄριστερά του Ἁγίου Σώστη. Κι απόψε, σα βράδιασε, μπήκε στο Κάστρο κι ἔφερε το μεγάλο μαντάτο. Τώρα θα τάχει κι ὅλες σιμώσει τ' ἀπίστου τα καράβια.

ΜΑΝΘΑΙΝΑ: Μεγάλη η χάρη Σου Χριστέ μου που μας θυμήθηκες.

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Τώρα, λυσάξτε απ' το κακό σας Μπαρμπερίνοι. Κι' ανσας κοτάει κάντε πώς ξαναρχόσατε να πάρετε τούτο το φράχτη. Μαύρο σκοτάδι θα σας πλακώσει. (Ακούγεται μια τρομερή έκρηξη)

ΟΛΕΣ: Παναγιά μου! Χριστέ μας βοήθα μας! Τι είναι τούτο πάλι;

ΑΣΗΜΩ: Μην κάνετε ἔτσι, δεν θά ἔναι τίποτα. Τρέχω να δω. (Βγαίνοντας πέφτει πάνω στην Αγνή.)

ΑΓΝΗ: Μη φοβάστε! Γεια στο δαυλί του καπετάν Ανδρέα. Του Χουσεΐν το δίκροτο θά'τανε που τινάχτηκε στον αέρα. Το' δα με τα μάτια μου καθώς ερχόμουνα. Μαύρη κόλαση ξέβρασε η θάλασσα στον τόπο που ἔταν αραγμένα τα καράβια του οχτρού.

ΑΛΤΑΝΗ: Δόξα νά'χεις Μεγαλοδύναμε!

ΑΝΔΡΟΜΑΧΗ: Ἐστευες τη βοήθειά Σου, Θέ μου στο δίκιο μας.

ΑΓΝΗ: Γι' ἄλλο ὅμως ἦρθα. Να συναχτούμε παράγγειλε ο Καπετάν Μακρής ούλες στην Εκκλησία. Ἐχουμε τρανό γιορτάσι σήμερα.ΘΑ ξεβγάλουμε τη Μαλάμω μας απ' το Μεσολόγγι για τον Ουρανό.

ΟΛΕΣ: Τη Μαλάμω;

ΑΛΤΑΝΗ: Αγνή, την κτύπησαν;

ΑΓΝΗ: Εκεί που κράταγε καραούλι για να ξαποστάσει ο αδερφός της, μες τη καρδιά την βρήκε το βόλι το φαρμακερό. Δυο λόγια πρόλαβε και εἶπε: « Χριστέ μου... το Μεσολόγγι... Λευτεριά...» Ε, θεία Αλτάνη. Τι κάνεις εκεί; (λεβέντικα) Για την πρώτη ηρωίδα πού χυσε το αίματης σε τούτο το ἅγιο χώμα, δάκρυα δεν πρέπουνε, ντροπιάζουνε τη λεβεντιά της και τη θυσία της!

ΜΑΝΘΑΙΝΑ: (Με μεγαλοπρέπεια) Ναι, είναι τιμή στο Μεσολόγγι που τη γέννησε. Ξόφλησε το χρέος της στην Ελλάδα και στο Χριστό. Μια ηρωίδα ἀκόμη. Μια θυσία για τη λευτεριά. Ευλογημένη η γη που θα την αγκαλιάσει. Ἄμποτες και για μας τέτοιο τέλος.

ΟΛΕΣ: (Με συγκίνηση) Αμήν.